

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยการประเมินโครงการ การพัฒนาครูสาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะโดยใช้เครือข่ายสมาคมชมรมวิชาชีพและสถานประกอบการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่เปิดการเรียนการสอนสาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 แผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 นโยบายตามแนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- 2.4 โครงการการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาโดยสมาคมและชมรมวิชาชีพ
- 2.5 หลักสูตรรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
- 2.6 การประเมินโครงการ
- 2.7 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### 2.1.แผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสร้างโอกาสทางการศึกษาให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีคุณภาพมีความพร้อมทั้งทางร่างกายจิตใจสติปัญญาที่มีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีความเป็นพลเมืองที่ดี ตระหนักและรู้คุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมที่ดีงามมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาประเทศ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11พ.ศ.2555 – 2559 ขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

##### วิสัยทัศน์

“คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดีมีความสุข มีภูมิคุ้มกันรู้เท่าทันในเวทีโลก”

##### พันธกิจ

1. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสู่สากล
2. เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเท่าเทียม
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาล และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

##### วัตถุประสงค์

##### วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต
2. เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนรองรับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
3. เพื่อสร้างองค์ความรู้เทคโนโลยีนวัตกรรมสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
4. เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
5. เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

## เป้าหมายหลัก

1. ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทผ่านการรับรองมาตรฐานทางการศึกษา
3. คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีโอกาสได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
4. ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ ได้รับการเผยแพร่นำไปใช้ประโยชน์ เพื่อการพัฒนาสังคม ประเทศหรือต่อยอดในเชิงพาณิชย์
5. ผู้เรียน และกำลังแรงงานได้รับการเตรียมความพร้อมเชื่อมโยงสู่สังคมและประชาคมอาเซียน
6. ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา

## ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น
2. ร้อยละของสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทที่เข้ารับการประเมินในแต่ละปี และได้รับการรับรองคุณภาพจาก สำนักงานมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.
3. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้น
4. ร้อยละของกำลังแรงงานมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป
5. จำนวนผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เผยแพร่ในวารสารหรือนำไปใช้อ้างอิงในระดับชาติหรือนานาชาติหรือนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดในเชิงพาณิชย์
6. ร้อยละของผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษาที่เข้าสู่ตลาดแรงงานมีสมรรถนะเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้และมีงานทำภายใน 1 ปีรวมทั้งประกอบอาชีพอิสระเพิ่มขึ้น
7. สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ
8. สัดส่วนผู้เรียนในสถานศึกษาของรัฐต่อเอกชน

## ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวิสัยทัศน์วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดไว้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานดังนี้

1. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน ครู คณาจารย์บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา
2. ผลิตและพัฒนาคุณภาพกำลังคนรองรับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์มีกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้

### ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียนครูคณาจารย์บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา

#### จุดมุ่งหมาย

มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภทเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งเสริมและพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพรวมทั้งพัฒนาสถานศึกษาทุกระดับและประเภทให้มีคุณภาพและมาตรฐานได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

## ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้น
2. ร้อยละของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมและมีความเป็นพลเมือง
3. ร้อยละของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ
4. จำนวนครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมสวัสดิการสวัสดิภาพสิทธิประโยชน์เกื้อกูลความมั่นคงและผดุงเกียรติ
5. ร้อยละของสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทที่ได้รับการรับรองคุณภาพ.

## กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน

1. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน
  - 1.1 พัฒนาการศึกษাপฐมวัยโดยพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านให้เด็กปฐมวัยทุกคนก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา
  - 1.2 ปรับหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลการศึกษาทุกระดับประเภทการศึกษาให้ทันสมัยสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ
  - 1.3 พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมเสริมทักษะพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลายโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีทักษะวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์เทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศเช่นการวิจัยการทำโครงการเป็นต้น
  - 1.4 ส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอนตำราเรียนที่มีคุณภาพรวมทั้งสื่อและตำราเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาสาระที่ทันสมัยในทุกระดับ/ประเภทการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง
  - 1.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนต้นแบบทุกสาขาวิชาหลักและทุกระดับการศึกษาเพื่อใช้เป็นต้นแบบในการจัดการเรียนการสอนในทุกสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานใกล้เคียงกัน
  - 1.6 ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาวะให้ผู้เรียนในทุกระดับ/ประเภทการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางร่างกายและสติปัญญาสมวัย
  - 1.7 ปรับระบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติให้สอดคล้องกับหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน
2. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
  - 2.1 ปรับระบบการผลิตครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยการสรรหาคัดกรองคนมีจิตวิญญาณความเป็นครูคนดีคนเก่งมาเป็นครู
  - 2.2 ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาสถาบันผลิตครูให้มีความเข้มแข็งมีประสิทธิภาพมีศักยภาพทั้งในการผลิตและพัฒนาครูรวมทั้งวิจัยและพัฒนาต่อยอดเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู
  - 2.3 วางแผนการผลิตและพัฒนาครูอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษารวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาอื่นหรือภูมิปัญญาปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นผู้สอนเพิ่มเติม
  - 2.4 เร่งรัดการผลิตครูพันธุ์ใหม่และครูสาขาขาดแคลนให้เพียงพอตามความต้องการใช้ครู
  - 2.5 เร่งรัดพัฒนาครูประจำการและครูที่สอนไม่ตรงวุฒิให้มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการพัฒนา
  - 2.6 สร้างความร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการโดยจัดหาทุนให้ครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้ไปศึกษาฝึกอบรมดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทั้งในและต่างประเทศ

2.7 แก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูและลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็นของครูและจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุนอย่างเพียงพอ

2.8 สร้างขวัญและกำลังใจสร้างแรงจูงใจโดยปรับระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนระบบการประเมินวิทยฐานะสวัสดิการสิทธิประโยชน์เกื้อกูลความก้าวหน้าและความมั่นคงในวิชาชีพครูรวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินของครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

2.9 พัฒนาครูวิชาชีพครูยกย่องเชิดชูเกียรติครูดีครูต้นแบบอย่างต่อเนื่อง

2.10 พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2.11 พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูและระบบการประกันและรับรองคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครู

3. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษา

3.1 พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

3.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 ยกย่องคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษาให้ทัดเทียมระดับสากล

3.4 ขยายผลโรงเรียนดีประจำตำบลอำเภอและจังหวัดโดยสร้างโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนคู่พัฒนา

3.5 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาโดยนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากสมศ.มาใช้เป็นฐานของการพัฒนา

4. ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นพลเมืองในระบบการศึกษา

4.1 สร้างกระบวนการเรียนรู้ปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยมีจิตสาธารณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 บูรณาการการเรียนรู้ให้หลากหลายทั้งด้านวิชาการทักษะชีวิตศิลปะดนตรีวัฒนธรรมศาสนาและความเป็นไทย

4.3 พัฒนากระบวนการเรียนรู้และจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองปลูกฝังเสริมสร้างความมีวินัยความสามัคคีและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4.4 สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันครอบครัวสถาบันศาสนาสถานศึกษาในการบ่มเพาะและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียนทุกระดับ/ประเภทการศึกษา

(ที่มา: แผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 หน้า 13-16 )

## 2.2. พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551

ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย 6 หมวด 63 มาตรา ผู้วิจัยได้เลือกมาตราที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบแผนการพัฒนาคู คณาจารย์ แผนกช่างเชื่อมโลหะ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

มาตรา 3 พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายอื่น

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“การอาชีวศึกษา” หมายความว่ากระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี

“การฝึกอบรมวิชาชีพ” หมายความว่า การเพิ่มพูนความรู้และการฝึกทักษะอาชีพพระยะสั้นหรือระยะยาวทั้งในและนอกสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะภายใต้หลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันการอาชีวศึกษาของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามพระราชบัญญัตินี้

“สถานประกอบการ” หมายความว่า สถานประกอบการที่ร่วมมือกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

“มาตรฐานการอาชีวศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริมการกำกับดูแลการตรวจสอบการประเมินผลและการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

“คณะกรรมการการอาชีวศึกษา” หมายความว่า คณะกรรมการการอาชีวศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

## หมวด 1

### บททั่วไป

มาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระระดับฝีมือระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีรวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานโดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้

มาตรา 7 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยรูปแบบดังต่อไปนี้

(1) การศึกษาในระบบเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลักโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายวิธีการศึกษาหลักสูตรระยะเวลาการวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบวิธีการศึกษาระยะเวลาการวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตรการ

เรียนการสอนการวัดและการประเมินผลโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ทั้งนี้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้นต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

มาตรา 9 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามมาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 ให้จัดตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดดังต่อไปนี้

- (1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
- (2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- (3) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

คณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสาหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้

มาตรา 10 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องคำนึงถึง

- (1) การมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติโดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบัน
- (2) การศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาตรี
- (3) การมีส่วนร่วมของชุมชนสังคมและสถานประกอบการในการกำหนดนโยบายการผลิตและพัฒนา กำลังคนรวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา
- (4) การศึกษาที่มีความยืดหยุ่นหลากหลายและมีระบบเทียบโอนผลการเรียนและระบบเทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคลเพื่อเข้ารับการการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- (5) การมีระบบจูงใจให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
- (6) การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- (7) การมีระบบการพัฒนาครูและคณาจารย์ของการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

สรุปจากพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ตามมาตรา 6,7 และ 8 ได้จัดการการอาชีวศึกษาออกเป็น 3 ระบบได้แก่ ในระบบ นอกระบบและทวิภาคี และหลักสูตรได้กำหนดเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิชาชีพชั้นสูงและเทคโนโลยีบัณฑิตสายปฏิบัติการ การจัดการเรียนการสอนจะต้อง ร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน บูรณาการร่วมกัน จากมาตรา 10 (7) การมีระบบการพัฒนาครูและคณาจารย์ของการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยการพัฒนาครูสาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะโดยใช้เครือข่ายของสมาคมชมรมวิชาชีพและสถานประกอบการ

### 2.3 นโยบายแนวทางการดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาในรูปแบบสมาคม ชมรมและเครือข่ายบุคลากรอาชีวศึกษา

สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ได้จัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาในรูปแบบสมาคม ชมรมและเครือข่าย เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2556 เพื่อสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาในรูปแบบสมาคมชมรมวิชาชีพและ

เครือข่ายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้ประสานงานในการก่อตั้งสมาคม/ชมรม กับสถานศึกษากับผู้ประสานงานของสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษาตามกลุ่มวิชาชีพ 5 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มวิชาชีพด้านอุตสาหกรรม 2. กลุ่มวิชาชีพด้านเกษตรกรรมและประมง 3. กลุ่มงานพัฒนาวิชาชีพด้านธุรกิจและบริการ 4. กลุ่มวิชาหมวดทักษะชีวิต 5. กลุ่มด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน และโดยให้แต่ละกลุ่มประสานงาน รวบรวมข้อมูลและพิจารณาหลักฐานเพื่อขอรับรองการจัดตั้งสมาคมและชมรมและโครงการที่ขอสนับสนุนงบประมาณปี 2556 สรุปดังนี้

1. การขอยื่นหลักฐานเพื่อขอรับรองการจัดตั้งสมาคมและชมรม โดยมีสมาคม/ชมรมที่ผ่านตามเกณฑ์การรับรองการจัดตั้งสมาคมและชมรม จำนวน 40 สมาคมและชมรม ประกอบด้วยสมาคมจำนวน 2 สมาคม และชมรมจำนวน 38 ชมรม ซึ่งแต่ละสมาคมและชมรม มีรายชื่อประธานสมาคมและชมรม พร้อมรายชื่อผู้ประสานงานของสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา

2. โครงการที่สมาคมและชมรมเสนอขอ สนับสนุนงบประมาณที่ผ่านเกณฑ์ตามกรอบการสนับสนุนงบประมาณจำนวน 58 โครงการ ผู้ได้รับการพัฒนา 3,779 คน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 19,597,400 บาท (สิบเก้า ล้านห้าแสนเก้าหมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยบาทถ้วน) รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ 4 สรุปได้ดังนี้

2.1 กลุ่มวิชาชีพด้านอุตสาหกรรม จำนวน 13 สมาคมและชมรม ประกอบด้วย 26 โครงการ ผู้รับการพัฒนา 1,638 คน รวมจำนวนเงินงบประมาณ 7,116,870 บาท (เจ็ดล้านหนึ่งแสนหนึ่งหมื่นหกพันแปดร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน)

2.2. กลุ่มวิชาชีพด้านเกษตรกรรมและประมง จำนวน 10 สมาคมและชมรม ประกอบด้วย 13 โครงการ ผู้รับการพัฒนา 785 คน รวมจำนวนเงินงบประมาณ 4,900,170 บาท (สี่ล้านเก้าแสนหนึ่งร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน)

2.3 กลุ่มงานพัฒนาวิชาชีพด้านธุรกิจและบริการ จำนวน 7 สมาคมและชมรม ประกอบด้วย 7 โครงการ ผู้รับการพัฒนา 630 คน รวมจำนวนเงินงบประมาณ 2,609,780 บาท (สองล้านหกแสนเก้าพันเจ็ดร้อยแปดสิบบาทถ้วน)

2.4 กลุ่มวิชาหมวดทักษะชีวิต จำนวน 7 สมาคมและชมรม ประกอบด้วย 11 โครงการ ผู้รับการพัฒนา 550 คน รวมจำนวนเงินงบประมาณ 3,415,860 บาท (สามล้านสี่แสนหนึ่งหมื่นห้าพันแปดร้อยหกสิบบาทถ้วน)

2.5 กลุ่มด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน จำนวน 3 สมาคมและชมรม ประกอบด้วย 3 โครงการ ผู้รับการพัฒนา 176 คน รวมจำนวนเงินงบประมาณ 1,554,720 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนห้าหมื่นสี่พันเจ็ดร้อยยี่สิบบาทถ้วน)

สำหรับการขอรับการสนับสนุนงบประมาณนี้ สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษาได้กำหนดกรอบการสนับสนุนงบประมาณ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสมาคมและชมรม ได้แก่ ค่าใช้จ่ายของกรรมการสมาคมและชมรม ในการจัดประชุมเพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมและสรุปรายงานผลการดำเนินงานของสมาคมและชมรม กรอบวงเงินสนับสนุน ไม่เกิน 50,000 บาท ต่อ 1 สมาคมและชมรม

ส่วนที่ 2 สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาศักยภาพหรือสมรรถนะของสมาชิกสมาคมและชมรม ในรูปแบบที่หลากหลายตามความต้องการของสมาชิกที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษา

การจัดทำรายละเอียดตัวคุณค่าใช้จ่ายให้ใช้ในอัตราที่เป็นไปตามระเบียบการเบิกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม เช่น ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงานและการประชุมระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 3) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฯลฯ

ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาศักยภาพหรือสมรรถนะ ได้แก่ ค่าวิทยากร ค่าที่พักและพาหนะของวิทยากร ค่าอาหารว่างและค่าเครื่องดื่ม ค่าอาหารกลางวันของผู้ที่เข้ารับการอบรมและกรรมการ ค่าวัสดุและเอกสาร ประกอบในการพัฒนา

ในส่วนของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะในการไปรับราชการของผู้เข้ารับการอบรมให้เบิกจากสถานศึกษาต้นสังกัด ยกเว้นกรรมการบริหารโครงการให้เบิกค่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะในการไปรับราชการจากโครงการไม่เกินโครงการละ 3 คน หรือตามที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา

### 3. แนวทางการบริหารงบประมาณของสมาคมและชมรมดังนี้

เมื่อโครงการที่สมาคมและชมรมได้รับการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะโอนจัดสรรงบประมาณไปยังสถานศึกษาที่ประธานชมรมหรือนายกสมาคมสังกัดอยู่ โดยให้สถานศึกษาเบิกจ่ายงบประมาณของสมาคม/ชมรมพร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบราชการ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ 6

### 4. ดัชนีวัดความสำเร็จ

#### 4.1 ระดับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. สมาคมและชมรมแต่ละกลุ่มวิชาชีพที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้การรับรองประกอบด้วย 2 สมาคม 38 ชมรม รวมทั้งสิ้น 40 สมาคมและชมรม

2. ครูและบุคลากรอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมและชมรมได้รับการพัฒนาในรูปแบบที่หลากหลายในแต่ละโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเป้าหมายที่กำหนด (เป้าหมายโครงการรวมทุกโครงการ 3,779 คน)

#### 4.2 ระดับสถานศึกษาโดยสมาคมและชมรม

1. ครูและบุคลากรอาชีวศึกษาที่เป็นสมาชิกสมาคมและชมรมได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเป้าหมายที่โครงการของแต่ละสมาคมและชมรมกำหนด

### 5. การประเมินตัวชี้วัด

5.1. สมาคมและชมรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอนุมัติให้จัดทำโครงการ รายงานผล โครงการเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นตามที่กำหนด

5.2. สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะๆ และประเมินผลโครงการตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ (ที่มา: สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา)

สรุปสมาคมชมรมครูผู้ตรวจสอบวัสดุ ได้รับการจดทะเบียน และรับรองจากสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ซึ่งได้รับงบประมาณระหว่างปีการศึกษา 2556-2558 เพื่อการพัฒนาครูสาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะทั่วประเทศ

## 2.4 โครงการการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาโดยสมาคมและชมรมวิชาชีพ

ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาโดยสมาคมและชมรมวิชาชีพ

ความสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

ความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล (เร่งด่วน) ปฏิรูปครู ยกฐานะครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง

ความสอดคล้องกับนโยบาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ การเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้ศึกษา (การผลิตและการพัฒนากำลังคนให้ตรงกับอุปสงค์ทั้งภายในประเทศและระดับสากล)



ความสอดคล้องกับนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบายข้อที่ 2 พัฒนา ปริมาณและคุณภาพของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับมาตรฐานสถานศึกษาของอาชีวศึกษา ในด้านการ จัดการสอนในระดับ ปวช. , ปวส., และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการและเพิ่มศักยภาพให้เป็น แหล่งเรียนรู้วิชาชีพและฝึกอบรมวิชาชีพของชุมชน

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างและเครือข่ายการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างเสริมสมรรถนะและประสบการณ์เพื่อคุณภาพของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรอาชีวศึกษา

ความสอดคล้องกับนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบายข้อที่ 3 พัฒนา คุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ใหม่

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษาและสถานศึกษา เครือข่ายในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีนโยบายในการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาในรูปแบบ ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดสมาคม ชมรมและเครือข่ายบุคลากรอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาอย่าง มีคุณภาพ การพัฒนาบุคลากรให้เกิดจากความต้องการของบุคลากรที่เป็นสมาชิกของสมาคมและชมรม เป็น การสนับสนุนให้บุคลากรทุกภาคส่วน ประกอบด้วยครูและบุคลากรอาชีวศึกษาและมีอาชีพทั้งภาครัฐและ เอกชนในวิชาชีพเดียวกันและที่เกี่ยวข้องกันได้เกิดการรวมกลุ่ม

วัตถุประสงค์

5.1 เพื่อสนับสนุนให้ครูและบุคลากรอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในวิชาชีพเดียวกันและ ที่เกี่ยวข้องได้เกิดการรวมกลุ่มเป็น สมาคมและชมรม ร่วมกันทำกิจกรรม โดยเกิดจากความต้องการของ บุคลากรที่เป็นสมาชิกของสมาคมและชมรมวิชาชีพ

5.2 เพื่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ ได้แก่ พัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาใน รูปแบบต่างๆ เช่น แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นทางด้านวิชาการ สื่อการสอน วิธีการสอนและ ประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การบริหารจัดการและการปฏิบัติงานรวมถึงคุณภาพ ชีวิตในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งบุคลากรให้มีเครือข่ายในการพัฒนาร่วมกัน

5.3 เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนในการสนับสนุนทรัพยากรในการ พัฒนาบุคลากรและสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการอาชีวศึกษา

เป้าหมาย

6.1 เชิงปริมาณ

6.1.1 จำนวนสมาคมและชมรม แต่ละกลุ่มวิชาชีพที่ สอศ. รับรองเข้าร่วมพัฒนาครูและ บุคลากรอาชีวศึกษา มีจำนวน 40 สมาคมและชมรม

6.1.2 จำนวนครูและบุคลากรอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมและชมรมได้รับ การพัฒนาในรูปแบบที่หลากหลาย โดยความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ ให้ การสนับสนุนทรัพยากร ในการพัฒนาบุคลากรในแต่ละโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเป้าหมายที่กำหนด (เป้าหมายของโครงการรวมทุกโครงการ 3,779 คน)

## 6.2 เชิงคุณภาพ

ครูและบุคลากรอาชีวศึกษาเกิดการรวมกลุ่มเป็นสมาคม/ชมรมและดำเนินการพัฒนาบุคลากรโดยความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาบุคลากรพร้อมทั้งให้เกิดความเข้มแข็งในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การบริหารจัดการและการปฏิบัติงานรวมถึงคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานระหว่างเพื่อนสมาชิก

ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ เริ่มต้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

## ตารางที่ 2.1 แสดงปฏิทินปฏิบัติงานโครงการ

โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
		ปีงบประมาณ (ต.ค 2556 – 2559 )												
		ต.ค	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1.การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างสมาคม/ชมรมวิชาชีพ	จำนวนชมรมวิชาชีพที่ยื่นความจำนง													สสอ. สถานศึกษา
1.1 สํารวจข้อมูลชมรมวิชาชีพ														สสอ. สถานศึกษา
1.2 ประชุมเพื่อจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนสมาคม/ชมรมวิชาชีพ														สสอ. สถานศึกษา
1.3 จัดทำเกณฑ์การจัดตั้งชมรมวิชาชีพและเสนอขอความเห็นชอบจาก สอศ														สสอ. สถานศึกษา

โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1.4 ประชาสัมพันธ์ และสำรวจความ ต้องการของครูและ บุคลากรในสถานศึกษา และหน่วยงาน ส่วนกลางสังกัด สอศ. ให้เข้าร่วมในการจัดตั้ง ชมรมวิชาชีพหรือ สมัครเป็นสมาชิกชมรม วิชาชีพที่ตรงกับความ สนใจ														สสอ. สถานศึกษา
1.5 ยื่นแบบแสดง ความจำเป็นในการเสนอ ก่อตั้งชมรมวิชาชีพ ต่อ สสอ.														
2. การเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจใน การดำเนินงาน สมาคม/เครือข่าย/ ชมรมให้แก่ คณะกรรมการสมาคม/ ชมรม/เครือข่าย 2.1 จัดประชุมประธาน ชมรมและผู้ ประสานงานการก่อตั้ง ชมรมวิชาชีพเพื่อชี้แจง แนวทางการ ดำเนินงานของชมรม วิชาชีพตามนโยบาย ของ สอศ. ให้แก่	1.ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการ พัฒนา บุคลากร อาชีวศึกษา ในรูปแบบ สมาคม/ ชมรม  2. ความสัมพันธ์ ที่ดีและความ เข้าใจในแนว ทางการ ทำงาน													สสอ. สถานศึกษา

## 8.)ปฏิทินปฏิบัติงานโครงการ

## ตารางที่ 2.2 ปฏิทินปฏิบัติงานโครงการ

โครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	ระยะเวลาดำเนินการ											ผู้รับผิดชอบ	
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.
<p>คณะกรรมการสมาคม/ชมรม/เครือข่ายและผู้แทนจากสำนักงานต่างๆ หัวข้อประชุมชี้แจง ได้แก่</p> <p>2.1.1 นโยบายของ สอศ. เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร</p> <p>2.1.2 การพัฒนาบุคลากรอาชีวศึกษาในรูปแบบสมาคม/ชมรมวิชาชีพ</p> <p>2.1.3 การขับเคลื่อนสมาคม/ชมรมวิชาชีพ</p> <p>2.1.4 บทบาทหน้าที่การดำเนินงานและกิจกรรมของสมาคม/ชมรมวิชาชีพ</p>	<p>ร่วมกันระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและสถานศึกษา</p> <p>3.จำนวนชมรมวิชาชีพที่เข้าร่วมประชุม</p>													สอศ. สถานศึกษา
<p>3.กระบวนการจัดตั้งชมรม เครือข่ายสถานศึกษาและจัดสรรงบประมาณ</p> <p>3.1 ยื่นเอกสารเพื่อขอจัดตั้งชมรมวิชาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนดต่อ สอศ.</p>	<p>จำนวนชมรมวิชาชีพที่สามารถจัดตั้งได้ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>													สอศ. สถานศึกษา
<p>3.2 สอศ.จัดตั้งชมรมวิชาชีพและประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองพิจารณารับรองการจัดตั้งชมรม</p>														สอศ. สถานศึกษา





โครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	ระยะเวลาดำเนินการ											ผู้รับผิดชอบ	
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.
.ติดตาม และ ประเมินผล การ ดำเนินงาน	การพัฒนา ครูและ บุคลากร อาชีวศึกษา ในรูปแบบ ชมรม วิชาชีพและ เครือข่าย สถานศึกษา													สสอ. สถานศึกษา

### 9. งบประมาณ

ประมาณค่าการใช้จ่ายโครงการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาโดยสมาคมและชมรม จำนวน 58 โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น 19,597,400 บาท ภายใต้องค์การสร้างองค์กรเครือข่ายอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาอย่างมีคุณภาพและสู่สากล งบประมาณตาม พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2556 เป็นรายการค่าใช้จ่ายดังนี้

ตารางที่ 2.2 งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2556

ลำดับที่	รายการค่าใช้จ่าย	งบประมาณที่ใช้ (บาท)	หน่วยงาน/สถานศึกษา ที่ใช้ จ่ายงบประมาณ
1.	<b>พัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาโดยสมาคม/ชมรม</b> งบดำเนินงานสำหรับสมาคม/ชมรม ที่ผ่านการรับรองจาก สอศ. นำไปใช้ในการพัฒนาสมาชิกของสมาคม/ชมรม 1) บริหารจัดการสมาคม/ชมรมให้เกิดความเข้มแข็ง บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย 2) พัฒนาศักยภาพสมาชิกในรูปแบบที่หลากหลาย เน้นการพัฒนาความรู้ขั้น Advance /Top Up Technology รายงานผลการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและการดำเนินงานกิจกรรม	19,597,400	สถานศึกษาที่ประธานกรรมการสมาคม/ชมรม วิชาชีพ สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ
	<b>รวมทั้งสิ้น</b>	19,597,400	

หมายเหตุ 1). สามารถปรับกิจกรรมการดำเนินงานได้ตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับแนวทางโครงการ  
2) ค่าใช้จ่ายภายใต้โครงการสามารถจ่ายทุกรายการค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายจริงและตามระเบียบ

### 10. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

10.1 สมาคม/ชมรม แต่ละสาขาวิชาชีพที่ สอศ. รับรองเข้าร่วมพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา มีจำนวน 40 สมาคม/ชมรม

10.2 ครูและบุคลากรอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคม/ชมรม ได้รับการพัฒนาในรูปแบบที่หลากหลายโดยความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ให้การสนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาบุคลากรในแต่ละโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเป้าหมายที่กำหนด (เป้าหมายของโครงการรวมทุกโครงการ 3,779 คน)

#### 11. การติดตามประเมินผล

11.1 สมาคม/ชมรมวิชาชีพที่ได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการจัดทำและเสนอรายงานผลการดำเนินโครงการเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น

11.2 สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะๆ และประเมินผลโครงการตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

#### 12. ผลที่คาดว่าจะได้รับการดำเนินการตามโครงการ

สรุปสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา มีสมาคมและชมรมวิชาชีพในการพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ตรงตามความต้องการของบุคลากร ในสถานศึกษาที่เป็นสมาชิกสมาคมและชมรมวิชาชีพ ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งชมรมครูผู้ตรวจสอบวัสดุ สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะ ได้รับอนุมัติงบประมาณระหว่างปีการศึกษา ดังนี้

#### ตารางที่ 2.3 งบประมาณระหว่างปีการศึกษา 2556-2558

ปีการศึกษา ที่พัฒนา	ชื่อโครงการพัฒนาครูผู้สอน วิชาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะโดยใช้สมาคม ชมรมวิชาชีพครูผู้ตรวจสอบวัสดุและสถาน ประกอบการ	งบประมาณที่ ได้รับการอนุมัติ (บาท)	จำนวนคน ที่เข้าร่วมพัฒนา
2556	โครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการการทดสอบแบบไม่ทำลายสภาพ(VT LEVEL-II)	333,780	122
2557	โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการตรวจสอบวัสดุและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน (การตรวจสอบท่อ API 570)	1,037,500	100
2558	โครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการการทดสอบแบบไม่ทำลายสภาพ (UT LEVEL-II)	722,000	50
	<b>รวมทั้งสิ้น</b>	2,093,280	272

## 2.5. หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

### 2.5.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2546

ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสาขาวิชาเทคนิคโลหะมีจุดประสงค์ของหลักสูตรคือ

1) เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาสังคมวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์สุศึกษาพลาณามัยนำมาใช้ในการพัฒนาดตนเองและวิชาชีพโลหะการให้มีความเจริญก้าวหน้า

2) เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการและกระบวนการทำงานพื้นฐานของช่างเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการวางแผนงานในงานอุตสาหกรรม และสามารถติดตามความเจริญก้าวหน้าเทคโนโลยีนำมาพัฒนาอาชีพเทคนิคโลหะ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3) เพื่อให้มีความคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา สร้างสรรค์และนำเทคโนโลยีมาพัฒนางานเทคนิคโลหะ



4) เพื่อให้มีคุณภาพที่ดี มีความรับผิดชอบต่อนอง ครอบครัวสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และกิจนิสัยที่ดีต่ออาชีพ

5) เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพในสถานประกอบการอุตสาหกรรมหรือสร้างสรรค์หรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาวิชาเทคนิคโลหะ

2.5.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 สาขาวิชาเทคนิคโลหะ มีมาตรฐานวิชาชีพดังนี้คือ

- 1) สื่อสารเทคนิคในงานอาชีพ
- 2) จัดการระบบฐานข้อมูลในงานอาชีพ
- 3) แก้ปัญหาโดยใช้คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและกระบวนการแก้ปัญหา
- 4) จัดการ ควบคุมและพัฒนาคุณภาพงาน
- 5) แสดงบุคลิกภาพและคุณลักษณะของช่างเทคนิค
- 6) อ่านแบบเขียนแบบงานเทคนิคโลหะ
- 7) จำแนกวัสดุและเทคนิควิธีการเชื่อมตามกระบวนการผลิตสาขางานเทคนิคการเชื่อม

อุตสาหกรรม

- 8) ทดสอบวัสดุด้วยวิธีการโลหะวิทยา
- 9) อ่านแบบเขียนแบบงานผลิตภัณฑ์โลหะ
- 10) เลือกวัสดุและกระบวนการทำงานผลิตภัณฑ์
- 11) วางแผนงานการผลิตผลิตภัณฑ์
- 12) ควบคุมงานการผลิตผลิตภัณฑ์
- 13) ตรวจสอบและทดสอบผลิตภัณฑ์
- 14) แก้ปัญหางานผลิตภัณฑ์

สาขางานเทคนิคการเชื่อมโลหะ

- 15) อ่านแบบเขียนแบบงานโครงสร้างอาคารและสะพาน
- 16) เลือกวัสดุและกระบวนการทำงานโครงสร้างอาคารและสะพาน
- 17) ควบคุมงานโครงสร้างอาคารและสะพาน
- 18) ตรวจสอบและทดสอบงานโครงสร้างอาคารและสะพาน
- 19) แก้ปัญหางานโครงสร้างอาคารและสะพาน

สาขางานเทคนิคท่ออุตสาหกรรม

- 20) อ่านแบบเขียนแบบงานท่อในอาคาร ท่ออุตสาหกรรม
- 21) เลือกวัสดุและกระบวนการงานท่อในอาคาร ท่ออุตสาหกรรม
- 22) ควบคุมงานระบบท่อในอาคาร ท่ออุตสาหกรรม
- 23) ตรวจสอบและทดสอบงานระบบท่อ
- 24) แก้ปัญหางานระบบท่อในอาคาร ท่ออุตสาหกรรม

สาขางานสิ่งแวดล้อม

- 25) บำบัดน้ำเพื่อการบริโภคจากแหล่งธรรมชาติ ทางกายภาพและเคมี
- 26) บำบัดน้ำเสียและบำรุงรักษาระบบน้ำเสียจากอุตสาหกรรม
- 27) ควบคุมมลพิษทางอากาศ
- 28) ควบคุมมลพิษเสียงและความสั่นสะเทือน
- 29) จัดการสารอันตรายและกากของเสีย

สรุปการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคนิคโลหะได้แบ่งสาขางานออกเป็น 3 สาขางาน ได้แก่ สาขางานเทคนิคการเชื่อม สาขางานเทคนิคท่ออุตสาหกรรม และสาขางานสิ่งแวดลอม ซึ่งรายวิชาแต่ละสาขางานจะมีหัวข้อเนื้อหาเกี่ยวกับโครงการพัฒนาครูผู้สอนสาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะ ซึ่งสถานศึกษาสามารถเลือกแผนการเรียนได้ ตามความเหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละพื้นที่

## 2.6. การประเมินโครงการ

ในการดำเนินงานตามโครงการ หรือการบริหารโครงการ ไม่ว่าจะเป็โครงการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนก็ตาม จะต้องมีการวางแผนโครงการ โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้เพื่อคาดหวังผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ภายหลังเมื่อวางแผนโครงการ และมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ ตลอดจนการออกแบบโครงการเป็นอย่างดี แล้วผู้ที่มีอำนาจก็จะทำการคัดเลือกโครงการ และอนุมัติโครงการต่อไป ต่อจากนั้นก็จะมีองค์กรนำโครงการไปปฏิบัติ หรือที่เราเรียกว่า “การบริหารโครงการ” (Project Management) บุคคลทั่วไปมักจะคุ้นเคยกับคำกล่าวที่ว่า “ถ้าการวางแผนโครงการดี ก็เท่ากับงานสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง” แต่ในความเป็นจริงแล้ว การวางแผนโครงการที่ดี แค่จะช่วยเพิ่มโอกาสสำหรับความสำเร็จเท่านั้น แต่ก็มีใช้เป็นหลักประกันความสำเร็จของนโยบาย/แผนงาน/โครงการสาธารณะทั้งหมด ทั้งนี้เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลว ของนโยบาย/แผนงาน โครงการต่างๆ จะต้องผ่านกระบวนการต่างๆ อีกมาก โดยเฉพาะกระบวนการบริหารโครงการ และการประเมินผลโครงการ ถ้าจะกล่าวให้เข้าใจง่ายๆ ก็คือการวางแผน (Planning) เป็นเรื่องของ “การคิด” การดำเนินการหรือการบริหาร (Implementation / Operation) เป็นเรื่องของ “การทำ” ส่วนการประเมินผล (Evaluation) ก็คือ “การเทียบ” ระหว่างการคิดกับการกระทำนั่นเองการประเมินผลจึงเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะทำให้ทราบว่า การปฏิบัติงานตามโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใด มีการเบี่ยงเบนไปจากสิ่งที่คิดไว้ หรือไม่ถ้าเบี่ยงเบนจะได้หาวิธีปรับปรุงแก้ไข ความคาดหวังกับการปฏิบัติจริงนั้น เป็นไปในทิศทางเดียวกันให้ได้ โดยเฉพาะในปัจจุบันการบริหารการพัฒนาประเทศ มิได้ประเมินเฉพาะผลสำเร็จของโครงการจากผลผลิต (Output) ที่ได้จากการดำเนินโครงการเท่านั้น แต่ความสำเร็จของโครงการจะต้องพิจารณาทั้งผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ด้วย ซึ่งเราเรียกว่า “การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์” (Result Base Management) ดังนั้น การที่จะทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่าง ๆ ได้นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยกระบวนการติดตามและประเมินผลที่เป็นระบบ

ความหมายของการประเมินผลโครงการ “การประเมินผลโครงการ หมายถึงกระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบว่านโยบาย/แผนงาน/โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใดโดยมีมาตรฐานและเครื่องมือในการวัดที่แม่นยำและเชื่อถือได้” การประเมินผล จึงคล้ายกับการหาใครสักคนหนึ่งเอากระจกมาส่องให้เราเห็นหน้าตาตัวเอง ว่า สวยงามดีแล้วหรือยัง มีข้อบกพร่องอะไรบ้าง จะได้ปรับปรุงแก้ไขตนเองจุดมุ่งหมายของการประเมิน ผลโครงการมักจะมีคำถามอยู่ตลอดเวลาว่า “ประเมินผลเพื่ออะไร” หรือ “ประเมินผลไปทำไม” ปฏิบัติงานตามโครงการแล้วไม่มีการประเมินผลไม่ได้หรือ ตอบได้เลยว่าการบริหารแนวใหม่หรือการบริหารในระบบเปิด (Open System) นั้นถือว่าการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากซึ่งจุดมุ่งหมายของการประเมินผลโครงการมีดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนหรือยกเลิก การประเมินผลจะเป็นเครื่องมือ ช่วยตัดสินใจว่าควรยกเลิกโครงการหรือสนับสนุน ให้มีการขยายผลต่อไป โดยเฉพาะการมีโครงการใหม่ๆ ยังมีได้จัดทำในรูปของโครงการทดลอง (Experimental) ซึ่งมีโอกาสจะผิดพลาดหรือล้มเหลวได้ง่าย ความล้มเหลวของโครงการจึงมิใช่ความล้มเหลวของผู้บริหารเสมอไป ดังนั้นถ้าเราประเมินผล แล้วโครงการนั้นสำเร็จตามที่กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ไว้ก็ควรดำเนินการต่อไป แต่ถ้าประเมินผลแล้วโครงการนั้นมีปัญหา หรือมีผลกระทบเชิงลบมากกว่า เราก็ควรยกเลิกไป

2. เพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ของการปฏิบัติงานตามโครงการ ว่าเป็นไปตามที่กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย หรือกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้เพียงใด

3. เพื่อปรับปรุงงาน ถ้าเรานำโครงการไปปฏิบัติแล้ว พบว่าบางโครงการไม่ได้เสียทั้งหมดแต่ก็ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ เราควรนำโครงการนั้นมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยพิจารณาว่าโครงการนั้นบกพร่องในเรื่องใดเช่น ขาดความร่วมมือของประชาชน ขัดต่อค่านิยมของประชาชน ขาดการประชาสัมพันธ์ หรือสมรรถนะขององค์การที่รับผิดชอบ เมื่อเราทราบผลของการประเมินผล เราก็จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงประเด็น

4. เพื่อศึกษาทางเลือก (Alternative) โดยปกติในการนำโครงการไปปฏิบัตินั้น ผู้บริหารโครงการจะพยายามแสวงหาทางเลือกที่ดีที่สุด จากทางเลือกอย่างน้อย 2 ทางเลือก ดังนั้นการประเมินผลจะเป็นการเปรียบเทียบทางเลือกก่อนที่จะตัดสินใจเลือกทางเลือกใดปฏิบัติทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงให้น้อยลง

5. เพื่อขยายผลในการนำโครงการไปปฏิบัติ ถ้าเราไม่มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เราอาจจะไม่ทราบถึงความสำเร็จของโครงการ แต่ถ้าเราประเมินผลโครงการเป็นระยะ สม่าเสมอผลปรากฏว่าโครงการนั้นบรรลุผลสำเร็จ ตามที่กำหนดวัตถุประสงค์เราก็ควรจะขยายผลโครงการนั้นต่อไป แต่การขยายผลนั้นมิได้หมายความว่า จะขยายไปได้ทุกพื้นที่ การขยายผลต้องคำนึงถึงมิติของประชากร เวลา สถานที่ สถานการณ์ต่างๆ เพราะต้องคำนึงถึงลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศเชื้อชาติค่านิยม ฯลฯ ดังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ สิ่งที่น่าไปในพื้นที่หนึ่งอาจได้ผลดีแต่นำไปขยายผลในพื้นที่หนึ่งอาจไม่ได้ผล หรือ สิ่งที่เคยทำ ได้ผลดีในช่วงเวลาหนึ่งอาจจะไม่ได้ผลดีในอีกช่วงเวลาหนึ่ง ( ยาวดี รวงชัยกุล. บทความ 2542)

ยาวดี รวงชัยกุลและ วิบูลย์ศรี. (2542 : 27 ) รูปแบบการประเมินผลแบบ CIPP Model คำว่า “รูปแบบ” หรือแบบจำลอง ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Model” ซึ่งหมายถึง วิธีการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏโดยใช้การสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิแผนผัง ฯลฯ เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย และสามารถนำเสนอเรื่องราวได้อย่างมีระบบ ในการประเมินผลโครงการนั้นมีแนวคิดและโมเดลหลายอย่าง แต่ในที่นี้ใคร่ขอเสนอแนวคิดและโมเดลการประเมินแบบชิป หรือ “CIPP Model” ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เพราะเป็นโมเดล ที่ได้รับการยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน แนวคิดของ สตัฟเฟิลบีม เน้นการแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหาร ออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับ ฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีทั้งนี้เพื่อป้องกันการมีอคติในการประเมินประเด็นการประเมิน ตามรูปแบบ CIPP Model

สตัฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นการประเมินออกเป็น 4 ประเภท ตามอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของ “CIPP Model” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C ) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการเช่น โครงการอาหารเสริมแก่เด็กวัยก่อนเรียน เราจะต้องวัดส่วนสูงและชั่งน้ำหนัก ตลอดจน ดูทิศทางการเคลื่อนไหวของเด็กก่อน

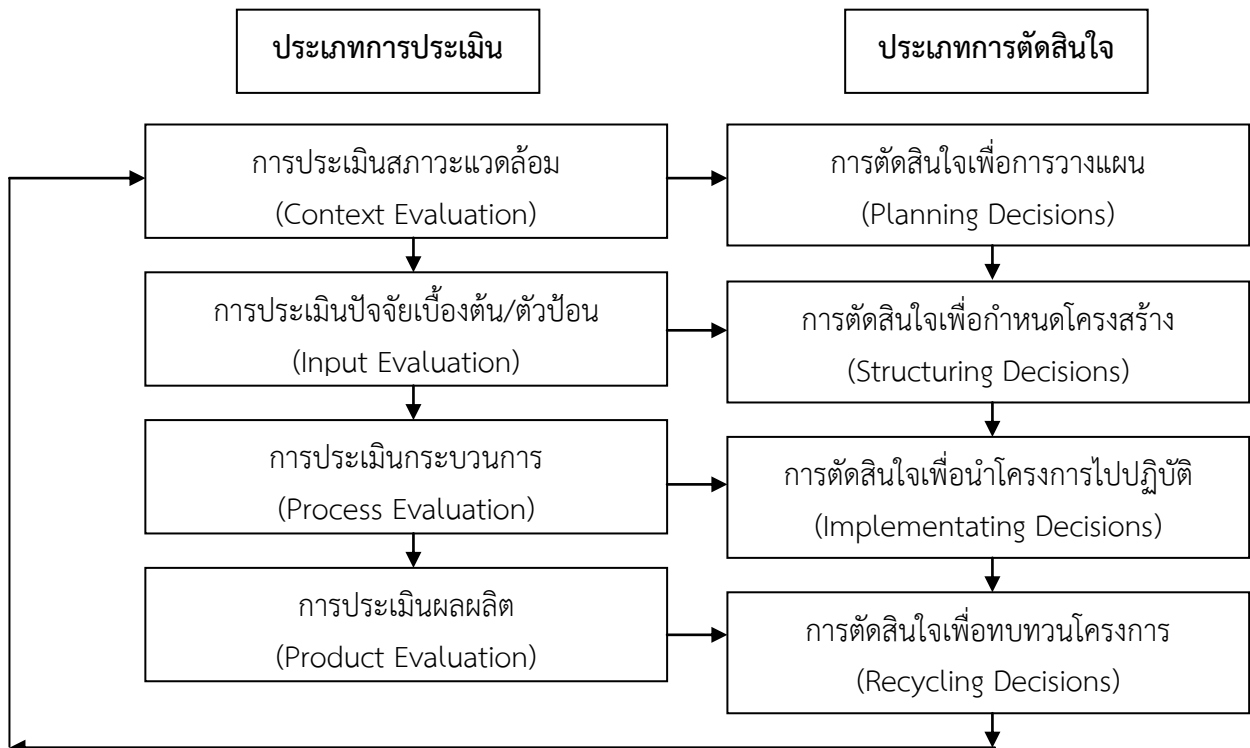
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I ) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์เวลา ฯลฯ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P ) เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไขปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลาทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการโดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย(Weakness) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการซึ่งมักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ แต่การประเมินผลแบบนี้มิได้ให้ความสนใจต่อเรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย / แผนงาน /โครงการเท่าที่ควร

เยาวดี ราชชัยกุลและ วิบูลย์ศรี. นอกจากการกำหนดประเด็นในการประเมินแล้ว สดฟิฟิลบิม ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมินดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนดำเนินงาน
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยนำเข้าที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนโครงการดำเนินการ
3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการเพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน และปรับปรุงแก้ไข
4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions) เช่น การตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิต (Output) ที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ/ ล้มเลิก หรือขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป



รูปภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจและประเภทของการประเมินแบบ CIPP Model เกณฑ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

จากข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นการประเมินแบบ CIPP ทั้ง 4 ประการและประเภทของการตัดสินใจดังกล่าวข้างต้น  
พอจะสรุปความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของ การประเมินกับ การตัดสินใจ รูปภาพที่ 2.1

วรเดช จันทรศร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล .(2541 : 44 ) การประเมินผลโครงการนั้นต้องมีเกณฑ์และ  
ตัวชี้วัด (Indicator) ระดับความสำเร็จของโครงการให้ทราบ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล  
โครงการ มีดังนี้

1. เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency) มีตัวชี้วัด เช่น สัดส่วนของผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย ผลิต  
ภาพต่อหน่วยเวลาผลิตภาพต่อกำลังคน ระยะเวลาในการให้บริการ
2. เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness) มีตัวชี้วัดเช่น ระดับการบรรลุเป้าหมาย ระดับการ  
บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วม ระดับความเสี่ยงของโครงการ
3. เกณฑ์ความพอเพียง (Adequacy) มีตัวชี้วัดเช่น ระดับความพอเพียงของทรัพยากร
4. เกณฑ์ความพึงพอใจ (Satisfaction) มีตัวชี้วัดเช่น ระดับความพึง
5. เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity) มีตัวชี้วัดคือ การให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาส ความเป็น  
ธรรมระหว่างเพศระหว่างกลุ่มอาชีพ ฯลฯ
6. เกณฑ์ความก้าวหน้า (Progress) มีตัวชี้วัดเช่น ผลผลิตเปรียบเทียบกับเป้าหมายรวม  
กิจกรรมที่ทำแล้วเสร็จ ทรัพยากรและเวลาที่ใช้ไป
7. เกณฑ์ความยั่งยืน (Sustainability) ตัวชี้วัด เช่น ความอยู่รอดของโครงการด้าน  
เศรษฐกิจสมรรถนะด้านสถาบัน ความเป็นไปได้ในด้านการขยายผลของโครงการ
8. เกณฑ์ความเสียหายของโครงการ (Externalities) มีตัวชี้วัด เช่น ผลกระทบด้าน  
สิ่งแวดล้อมผลกระทบด้านเศรษฐกิจผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้นสำหรับตัวชี้วัด (Indicators)  
ความสำเร็จของโครงการนั้น หมายถึงข้อความที่แสดงหรือระบุประเด็นที่ต้องการจะวัดหรือประเมิน หรือตัว  
แปรที่ต้องการจะศึกษา โดยจะมีการระบุลักษณะที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรม ทั้งส่วนที่มีลักษณะเชิงปริมาณ และ  
ส่วนที่แสดงลักษณะเชิงคุณภาพ

หลักการสร้างตัวชี้วัดที่ดีในการสร้างตัวชี้วัดที่ดีจำเป็นต้องมีหลักการที่ใช้เป็นเป้าหมายในการ  
ดำเนินการดังนี้

1. เลือกใช้/ สร้างตัวชี้วัดที่เป็นตัวแทนที่สำคัญเท่านั้น
  2. คำอธิบาย หรือการกำหนดตัวชี้วัดควรเป็นวลีที่มีความชัดเจน
  3. ตัวชี้วัดอาจจะกำหนดได้ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพก็ได้
  4. ควรนำจุดประสงค์ของโครงการ หรือประเด็นการประเมินมากำหนดตัวชี้วัด
  5. การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดควรรวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ
- ยกตัวอย่างการจำแนกประเภทของตัวชี้วัดตามลักษณะของสิ่งที่ได้รับการประเมิน เช่น
- ตัวชี้วัดด้านบริบท ( Context ) : ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่างๆ ดังนี้
1. สภาวะแวดล้อมของก่อนมีโครงการ (ปัญหาวิกฤต)
  2. ความจำเป็น หรือความต้องการขณะนั้น และอนาคต
  3. ความเข้าใจร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- ตัวชี้วัดด้านปัจจัยนำเข้า ( Input ) : ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่างๆ ดังนี้
1. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของโครงการ
  2. ความพร้อมของทรัพยากร เช่น งบประมาณ คน วัสดุอุปกรณ์เวลาภาวะเปรียบเทียบ
  3. ความเหมาะสมของขั้นตอนระหว่างปัญหา สาเหตุของปัญหาและกิจกรรม
- ตัวชี้วัดด้านกระบวนการ ( Process ) : ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. การตรวจสอบกิจกรรม เวลาและทรัพยากรของโครงการ
2. ความยอมรับของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการในพื้นที่
3. การมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
4. ภาวะผู้นำในโครงการ

ตัวชี้วัดด้านผลิตภัณฑ์ ( Product ) : ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. อัตราการมีงานทำของประชาชนที่ยากจน
2. รายได้ของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ
3. ความพึงพอใจของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ

ตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์( Outcomes ) : ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. การไม่อพยพย้ายถิ่น
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ตัวชี้วัดด้านผลกระทบ ( Impact ) : ตัวชี้วัดสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. ผลกระทบทางบวก/ เป็นผลที่คาดหวังจากการมีโครงการ
2. ผลกระทบทางลบ / เป็นผลที่ไม่คาดหวังจากโครงการ

เกณฑ์ และตัวชี้วัดดังกล่าวนี้ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการได้ดี ซึ่งจะครอบคลุมมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม ด้านบริหารจัดการ ด้านทรัพยากร และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้นนอกจากนั้นยังสามารถวัดถึงความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการพัฒนาต่างๆ ของรัฐได้ซึ่งในทางปฏิบัตินักประเมินผล จะต้องนำเกณฑ์และตัวชี้วัดดังกล่าวมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะ และบริบทของโครงการ ด้วย และจากการศึกษาถึงแนวคิดการประเมินโครงการของ สตีฟเฟิลบีม สรุปได้ว่ารูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่องกันในการดำเนินงานอย่างครบวงจร มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลที่ได้นั้นจัดทำให้เป็นสารสนเทศเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงโครงการอย่างทันทั่วทั้งที่โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2546) การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ การแบ่งประเภทการประเมินโครงการคงมิใช่เป็นการกำหนดเกณฑ์เด็ดขาด แต่จำเป็นต้องอาศัยเกณฑ์หลายชนิดมาจำแนกประเภท เช่น ใช้เวลา วัตถุประสงค์ วิธีการ และรูปแบบการประเมินมาบ่งบอกถึงประเภทของการประเมิน ซึ่งในที่นี้อาจจำแนกการประเมินโครงการออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินโครงการก่อนดำเนินการ (Preliminary Evaluation) เป็นการศึกษาระเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ก่อนที่เริ่มโครงการใด ๆ โดยอาจทำการศึกษถึงประสิทธิภาพของปัจจัยป้อน ความเหมาะสมของกระบวนการที่คาดว่าจะนำมาใช้ในการบริหารจัดการโครงการ ปัญหาอุปสรรค ความเสี่ยงของโครงการ ตลอดจนผลลัพธ์ หรือประสิทธิผลที่คาดว่าจะได้รับ ในขณะที่เดียวกันก็อาจจะศึกษาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ เช่น

- การประเมินผลกระทบด้านสังคม (Social Impact Assessment-SIA)
- การประเมินผลกระทบด้านนิเวศ (Ecological Impact Assessment-EIA)
- การประเมินผลกระทบด้านการเมือง (Political Impact Assessment-PIA)
- การประเมินผลกระทบด้านเทคโนโลยี (Technological Impact Assessment-TIA)
- การประเมินผลกระทบด้านประชากร (Population Impact Assessment-PIA)
- การประเมินผลกระทบด้านนโยบาย (Policy Impact Assessment-POIA)

- การประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Impact Assessment)

การประเมินโครงการก่อนการดำเนินการนี้มีประโยชน์สำหรับนักลงทุน เพื่อศึกษาดูว่าก่อนลงมือโครงการใด ๆ นั้น จะเกิดความคุ้มค่าแก่การลงทุน (Cost effectiveness) หรือจะเกิดผลกระทบต่อระบบสิ่งแวดล้อมทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ประชากร เทคโนโลยี และระดับนโยบายหรือไม่ หากได้ทำการศึกษารอบคอบแล้วอาจจะได้ผลการคาดการณ์ล่วงหน้าว่า จะได้เกิดประโยชน์หรือโทษอย่างไร ปัญหา อุปสรรค เป็นอย่างไร เพื่อผู้เป็นเจ้าของโครงการจะได้ตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะเลิกโครงการหรือปรับปรุงองค์ประกอบ และกระบวนการบริหารจัดการโครงการเพียงใด เพื่อให้เกิดผลดี

2. การประเมินระหว่างดำเนินการโครงการ (Formative evaluation) เป็นการประเมินผลเพื่อการปรับปรุงเป็นสิ่งสำคัญซึ่งมักจะใช้ประเมินผลระหว่างแผนหรือระหว่างพัฒนาโครงการ ผลที่ได้จาก Formative evaluation นั้น จะช่วยตั้งวัตถุประสงค์ของโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่แท้จริง นอกจากนั้น Formative evaluation อาจใช้ในระหว่างดำเนินการ จะช่วยตรวจสอบว่า โครงการได้ดำเนินไปตามแผนของโครงการอย่างไร อาจเรียกชื่อเฉพาะว่า Implementation evaluation หรือ Formative evaluation อาจตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการว่าดำเนินได้ผลเพียงไร เรียกว่า Progress evaluation

โดยทั่วไปแล้ว Formative evaluation อาจใช้ประเมินสิ่งต่อไปนี้

1. ทบทวนแผนของโครงการ
2. การสร้างแผนของโครงการ
3. การพัฒนาแบบสอบถาม (Questionnaire) หรือรายการ (Check list)

สำหรับรวบรวมข้อมูลตามเรื่องที่ต้องการ

4. การคัดเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสม
5. การกำหนดตารางเวลาการประเมินผลให้สอดคล้องกับการดำเนินโครงการ
6. การเตรียมข้อมูลที่จะเป็นข่าวสารสำหรับการรายงานและเสนอแนะสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ

ตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ

7. การแนะนำแนวทางปรับปรุง การแก้ปัญหา และการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติ

ของโครงการ

3. การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือประเมินผลผลิต (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลรวมสรุป มักจะใช้ประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ สำหรับโครงการที่มีการดำเนินระยะยาวก็อาจใช้ Summative Evaluation ในการสรุปความระยะยาวต่าง ๆ ข้อมูลที่ได้จากระยะต่าง ๆ จะช่วยให้มีการประเมินสรุปรวมนั้น ส่วนใหญ่จะรวบรวมจากผลของ Formative evaluation เป็น Summative Evaluation ซึ่งผลสรุปที่ได้จะนำสู่การรายงาน ว่า โครงการได้บรรลุเป้าหมาย (Goals) หรือไม่อย่างไร ตลอดจนการรายงานถึงสถานภาพของโครงการว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวเพียงไร มีปัญหาหรืออุปสรรคใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุงข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้บริหารโครงการสามารถนำไปสู่การตัดสินใจว่า โครงการนั้นควรดำเนินการต่อหรือยกเลิก

4. การประเมินประสิทธิภาพ การประเมินโครงการโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยที่ผ่านมา ยังจำกัดอยู่แต่เพียงการประเมินผลผลิต โดยมุ่งที่จะทราบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้ให้บริการหรือผู้ให้ทุนในการยุติหรือขยายโครงการ แต่ในปัจจุบันนักประเมินและผู้บริหารโครงการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินประสิทธิภาพของโครงการด้วย โดยถือว่าเป็นประเภทของการประเมินที่จำเป็นสำหรับโครงการบริการทั่วไป เพราะจะช่วยเสริมให้โครงการเหล่านั้น สามารถดำเนินการอย่างสอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

โครงการที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่น หรือโครงการที่เป็นตัวกำหนดเกณฑ์สำคัญสำหรับประกันโครงการขนาดใหญ่ระดับชาติ ที่จะไม่ต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดโดยไม่จำเป็น การดำเนินโครงการบริการสังคมนั้น จะไม่มุ่งแต่เพียงความสำเร็จของโครงการเท่านั้น แต่จะต้องให้ค้ำค่าในเชิงของประสิทธิภาพด้วย

โดยปกติการประเมินประสิทธิภาพของโครงการมักจะเริ่มจากคำถามต่าง ๆ กัน เช่น

1. ความสำเร็จของโครงการนั้น ๆ เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายแล้วมีความเหมาะสมหรือไม่
2. ผลผลิตของโครงการเกิดจากปัจจัยที่ลงทุนไปใช้หรือไม่
3. โครงการนี้มีผลผลิตสูงกว่าโครงการอื่น ๆ เมื่อลงทุนเท่ากันหรือไม่ และเพราะเหตุใด

สรุปการประเมินโครงการ โดยใช้รูปแบบชิปโมเดลเป็นที่นิยมทั่วไปสำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบการประเมินโครงการการพัฒนาครูสาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะ โดยใช้รูปแบบ ชิปโมเดล โดยอ้างอิงแบบการประเมินโครงการ ของสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วัดความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีวุฒิสภาช่างเชื่อมและเทคนิคโลหะ และครูผู้สอนสาขาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะที่เข้าร่วมการพัฒนา โดยวัดความคิดเห็น แบบมาตราส่วนของลิเคิร์ท 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

## 2.7 ทฤษฎีความพึงพอใจ

ศักดา จิรไพโรจน์ (2546:22-23) กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ซึ่งเป็นทฤษฎีลำดับขั้นของความพึงพอใจในความต้องการของบุคคล โดยมาสโลว์ เป็นผู้สอนทฤษฎีนี้ได้บอกให้รู้ว่าความต้องการของมนุษย์เรามีการพัฒนาเป็นไปตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากความต้องการต่ำสุดไปจนถึงความต้องการสูงสุด รวมทั้งหมด 5 ขั้นตอนดังนี้

2.7.1 ความต้องการทางร่างกาย (Physical Needs) เป็นความต้องการที่มีอำนาจรุนแรง โดยเฉพาะในตอนแรกเกิดความต้องการอันนี้ถือถือว่าเป็นขั้นแรกสุด เช่นความต้องการอาหาร ความเคลื่อนไหว เป็นต้น

2.7.2 ความต้องการด้านความปลอดภัยจากอันตราย (Safety from External Danger) เป็นความต้องการด้านจิตใจ เพื่อให้จิตใจมีที่ยึดเหนี่ยว เกิดความอบอุ่นทางใจ ตัวอย่างเช่น เด็กต้องการความคุ้มครองจากผู้ใหญ่ กลุ่มต้องการผู้นำอาจเป็นกลุ่มครอบครัวซึ่งเป็นกลุ่มแรกสุดในสังคมมนุษย์

2.7.3 ความต้องการในด้านความรักความห่วงใย (Love or Affection) เป็นความต้องการสูงขึ้นมาจากความปลอดภัย ความต้องการในด้านนี้เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล ซึ่งอาจจะออกมาในหลายลักษณะ เช่น เพื่อน พ่อแม่กับลูก ชายหนุ่มกับหญิงสาว สามีกับภรรยา เป็นต้น

2.7.4 ความต้องการในชื่อเสียงเกียรติยศของตนเอง (Self Esteem) เป็นความต้องการที่สูงขึ้นมาอีกขั้นหนึ่ง ทั้งนี้เพราะต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับและนับถือของสังคมให้รู้ว่าตนเองเป็นคนที่มีค่าในสังคมแล้วจะทำให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

2.7.5 ความต้องการความสำเร็จและความสมหวังในตนเอง (self-Realization and Accomplishment) เป็นความต้องการสูงสุดซึ่งมนุษย์จะตั้งอุดมคติเอาไว้ โดยต้องรู้จักและเข้าใจตนเองไม่ใช่เป็นการเพ้อฝันหรือสร้างวิมานในอากาศ มนุษย์จะพยายามพัฒนาตัวเองเพื่อให้ไปสู่ความสำเร็จความเจริญในชีวิตของตนเอง เช่น เราอยากเป็นครูก็พยายามศึกษาความรู้เพื่อให้ได้ปริญญาแล้วนำเอาความรู้มาช่วยพัฒนาตนเองและสังคมต่อไป ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะต้องเป็นไปด้วยใจรักและอยากทำจริง ๆ



การวัดความพึงพอใจ

เนื่องจากความพึงพอใจ เป็นทัศนคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้นการที่จะวัดว่าบุคคลมีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ จึงมีความจำเป็นที่จะสร้างเครื่องมือที่ช่วยในการวัดความพึงพอใจนั้น ซึ่งนักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้สรุปได้ ดังนี้

บุญยาพร ปฐมพัฒนา (2550:33) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การวัดความพึงพอใจเป็นการตรวจสอบทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือวัดได้หลายแบบ เช่นการสังเกต การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

สมนึก ภัททิยธนี (2541:36-42) กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้ว่า การวัดความรู้สึคนั้นจะวัดออกมาในลักษณะของทิศทาง มีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวกหรือทางลบ โดยทางบวกความรู้สึกไปในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบหรือไม่พอใจและการวัดในลักษณะปริมาณ เป็นความเข้มข้น ความรุนแรง หรือระดับทัศนคติไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์นั่นเอง วิธีการวัดมีอยู่หลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบทดสอบและใช้แบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) วิธีการสังเกต เป็นวิธีการใช้ตรวจสอบบุคคลอื่นโดยการเฝ้ามองและจดบันทึกอย่างมีแบบแผน วิธีนี้เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่และยังเป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบันแต่ก็เหมาะสมกับการศึกษาเป็นรายกรณีเท่านั้น

2) วิธีการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยต้องออกไปสอบถามโดยการพูดคุยกับบุคคลนั้นๆ โดยมีเตรียมแผนงานล่วงหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

3) วิธีการใช้แบบสอบถาม วิธีการนี้เป็นการใช้แบบสอบถามที่มีข้อคำถามไว้อย่างเรียบร้อย เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนตอบมาเป็นแบบแผนเดียวกันมักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติ รูปแบบของแบบสอบถามจะใช้มาตรวจวัดทัศนคติที่นิยมใช้ในปัจจุบัน คือ มาตราส่วนแบบลิเคิร์ต (Likert Scales) ประกอบด้วย ข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

สรุปได้ว่าการวัดความพึงพอใจ เป็นการตรวจสอบความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่งซึ่งมีอยู่ 2 ทิศทาง คือทางบวกหรือทางลบ ถ้าเป็นทางบวกจะแสดงออกมาว่าชอบ พอใจ ถ้าเป็นทางลบจะแสดงออกมาไม่ดี ไม่ชอบ ไม่พอใจ เครื่องมือที่ใช้มีหลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบทดสอบและการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของครูสาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะที่เข้าร่วมการพัฒนาหลังการพัฒนา โดยอ้างอิงแบบสอบถามของสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยผ่านความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ระดับความคิดเห็นแบบมาตราส่วนของลิเคิร์ต 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

## 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาครูช่างเชื่อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำมาประกอบในงานวิจัย ดังนี้

กาญญา คำสิริพิมาน (2545:จาก [www.thaiedresearch.org](http://www.thaiedresearch.org)) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางอาชีวศึกษาระหว่างสถานประกอบการและองค์กรทางการศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพ และความต้องการบุคลากรเป็นประเภทอุตสาหกรรม มากที่สุด ต้องการช่างที่มีระดับความรู้ ระดับ ปวส. มากที่สุด ซึ่งมีคุณสมบัติ ชยัน อดทน ซื่อสัตย์ มีความกระตือรือร้นในการทำงานความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการในการอบรมวิธีการทำงานให้ทำงานได้จริงและต้องการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นที่สุด และสถานประกอบการยังเห็นว่าต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรทางการศึกษา

ชุดิมา สัจจานันท์ และคณะ (2553) ซึ่งงานวิจัย รายงานการวิจัยติดตามประเมินผลโครงการอบรม และประกวดห้องสมุดมีชีวิต ครั้งที่ 2 สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเมินผล มีวัตถุประสงค์ เพื่อติดตามประเมินผลโครงการอบรมและประกวดห้องสมุดมีชีวิตครั้งที่ 2 โดยใช้ทั้งระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ห้องสมุดประชาชนที่ได้รับรางวัลจากโครงการอบรมและการประกวดห้องสมุดมีชีวิตครั้งที่ 2 จำนวน 10 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 10 คน ผู้ใช้บริการที่ตอบ แบบสอบถาม จำนวน 589 คน ผู้ใช้บริการที่สนทนากลุ่ม จำนวน 60 คน รวมทั้งสิ้น 669 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามบรรณารักษ์ แบบสอบถามผู้ใช้บริการ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร และแบบสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปตารางและแผนภาพประกอบการบรรยาย ในการประเมินกำหนดเกณฑ์ค่า เฉลี่ยมากกว่า 3.50 จึงถือว่าเรื่องที่มีประเมินมีความเหมาะสมระดับมาก ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอในรูปสรุปความและความเรียงเชิงพรรณนาผลการวิจัย สรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

- 1 ผลการติดตามประเมินโครงการอบรมและประกวดห้องสมุดมีชีวิตครั้งที่ 2 พบว่าทั้งบรรณารักษ์ ผู้บริหาร และผู้ใช้บริการมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าโครงการนี้โดยรวมมีความเหมาะสมในการดำเนินงาน คุณค่าและเป็นประโยชน์ ระดับมาก โครงการนี้ได้ก่อให้เกิดความตื่นตัว ความตระหนักถึงความสำคัญ และคุณค่า ของการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ยั่งยืนของชุมชน การสร้างเสริมนิสัย รักการอ่าน ใฝ่รู้และรักการเรียนรู้แก่ผู้ใช้บริการ ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต และขับเคลื่อนชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และสังคมการเรียนรู้ สร้างเจตคติที่ดีความพึงพอใจและความภาคภูมิใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การได้รับรางวัลทำให้ห้องสมุดเป็นที่รู้จัก มีผู้มาศึกษาดูงาน เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและภาพลักษณ์ใหม่ห้องสมุด และสร้างโอกาสในการพัฒนางานต่อเนื่อง
2. ผลการประเมิน ด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการ พบว่ามีความเหมาะสมระดับมาก เรียงตามลำดับคือการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดประกวดห้องสมุดมีชีวิต และกระบวนการบริหารจัดการ โครงการรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดระดับมาก ได้แก่ วิทยากร ในการอบรมครั้งที่ 1 และ 2 การบริการของเจ้าหน้าที่
3. ผลการประเมินด้านผลผลิตโครงการ พบว่ามีความเหมาะสมระดับมากบรรณารักษ์ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการโดยรวมระดับมาก ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของความรู้เกี่ยวกับ การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตที่ได้รับ มีเจตคติที่ดี มีความสามารถทักษะและประสบการณ์ในการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต
4. ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ของโครงการพบว่าอยู่ใน ระดับมาก บรรณารักษ์ผู้เข้าร่วมโครงการนำความรู้และประสบการณ์ และแนวคิดเชิงกลยุทธ์ไปใช้และมีเจตคติที่ดีในการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตโดยคำนึงถึงเอกลักษณ์ตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน และห้องสมุดได้รับการพัฒนาทางกายภาพ ภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมและการออกแบบภายใน ได้รับการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคม และพัฒนาคุณภาพการบริการ เป็นห้องสมุดมีชีวิตและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยผู้ใช้บริการมีจำนวนเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตลอดชีวิตที่ยั่งยืนของชุมชน และให้ความร่วมมือสนับสนุนบทบาทและการดำเนินงานห้องสมุดมีชีวิตในกาขับเคลื่อนชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
5. แนวทางการพัฒนาโครงการอบรมและประกวดห้องสมุดมีชีวิต ให้ยั่งยืนจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งหน่วยงานส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นโดยรัฐจัดสรรงบประมาณให้ เพื่อขยายและพัฒนาโครงการให้ยั่งยืน หน่วยงานที่กำกับดูแลหรือต้นสังกัดของห้องสมุดให้การสนับสนุนจัดสรรงบประมาณให้บรรณารักษ์เข้าร่วมโครงการ และให้มีการพัฒนาห้องสมุดอย่างต่อเนื่องหลังจากได้รับรางวัล บรรณารักษ์และบุคลากรห้องสมุดมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ประชาชน/ผู้ใช้บริการ มีนิสัยรักการอ่านเป็น

ชุมชนการเรียนรู้ และสอ. มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกในสังคมวงกว้าง ทำงานเป็นเครือข่ายและสร้างองค์ความรู้ห้องสมุดมีชีวิต

วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์ (2556) หัวหน้าวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ปีงบประมาณ 2556 การประเมินโครงการพัฒนาครู โดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching and Mentoring คณะผู้ประเมินใช้ระเบียบวิธีการวิจัย ประเมิน (Evaluation Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching and Mentoring ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์การประเมินเฉพาะ คือ 1) เพื่อประเมินบริบท (Context) 2) เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) 3) เพื่อประเมินกระบวนการ (Process) และ 4) เพื่อประเมินผลลัพธ์ (IEST) ของโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching and Mentoring ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประกอบด้วยการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) คณะผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมิน CIPIEST ของสตีฟเฟิลบีม (Daneil L. Stufflebeam) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการฯ ประกอบด้วย ผู้บริหารและผู้ประสานงานจากเขตพื้นที่การศึกษา อาจารย์จากคณะศึกษาศาสตร์ ครูผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ที่เข้าร่วมโครงการ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประเด็นการสนทนากลุ่ม แบบสำรวจตนเองและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ผลการประเมินการดำเนินงานโครงการประสบผลสำเร็จ เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้มีรายละเอียดดังนี้ 1. ด้านบริบท (Context) ของโครงการพบว่า คณะศึกษาศาสตร์มีศักยภาพ มีความพร้อม และประสบการณ์เกี่ยวข้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็น ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ในการพัฒนาครู ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ มีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการจัดการศึกษามาเป็นระยะเวลายาวนานผลการประเมินตนเองโดยเขตพื้นที่ ในส่วนที่เป็นปัญหาของครู พบว่าครูส่วนใหญ่ไม่คุ้นเคยกับการสอนที่เน้นครู เป็นศูนย์กลาง ไม่ได้สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม หรือใช้เทคโนโลยี ใช้ข้อสอบเป็นเครื่องมือหลักในการประเมิน เน้นการประเมินเพื่อตัดสินปลายทางมากกว่าการประเมินเพื่อพัฒนาการสอน และการเรียนรู้ใช้รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ pre-posttest design ใช้สถิติไม่ถูกต้อง มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการ ไม่ค่อยสะท้อน วิเคราะห์ปัญหาการสอนของตนเอง อย่างเป็นระบบ ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์พบว่า ต้องการขยายผลกระบวนการนิเทศแบบการให้คำชี้แนะการสอนไป สู่ผู้นำครูในระดับต่างๆ ของโรงเรียนต้องการให้เกิดการพัฒนาเทคนิคการนิเทศการศึกษาให้เหมาะสมกับบทบาทของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารสถานศึกษา 2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าเขตพื้นที่การศึกษามีการคัดเลือกครูผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ที่สอดคล้องกับความต้องการของเขตพื้นที่ โดยคัดเลือกครูเข้ารับการอบรมตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน สำหรับกระบวนการ Coaching and Mentoring พบว่า กลุ่มครูมีการเปิดโอกาสให้ครูได้ร่วมกันพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน สร้างสรรค์นวัตกรรมการสอน ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวใน ห้องเรียนจริงปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน และจัดทำรายงานการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับกลุ่มผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ มีการจัด Coaching and Mentoring โดยมอบหมายให้วางแผนการนิเทศภายในเน้น Coaching and Mentoring อย่างเป็นระบบ มีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผน และสรุปผลการดำเนินงานตามแผนในรูปแบบเชิงวิชาการ โดยเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้ 3. ด้านกระบวนการ (Process) พบว่ากิจกรรมต่างๆ ของโครงการฯ สามารถดำเนินการ ได้ตามแผนที่วางไว้ครูผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ส่งผลงานครบทุกคน และมีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ถึงดีเยี่ยม เนื่องจากมีการกำกับติดตามจากทีม

ศึกษานิเทศก์ของเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีร่วมกับคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 4. ด้านผลลัพธ์ (IEST) มีรายละเอียดดังนี้ด้านประสิทธิผล การดำเนินโครงการช่วยพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียน ช่วยพัฒนาผู้เรียนในด้าน Literacy, Numeracy และ Reasoning Ability ช่วยพัฒนาผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของตนเอง และครูผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์มีความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

ธณัฐญา รุดโทและคณะ (2557) บทคัดย่อการประเมินผลโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค โดยใช้ตัวแบบชิป (CIPP Model) : กรณีศึกษาเครือข่ายบริการสุขภาพ อำเภอนาเชือกจังหวัดมหาสารคามบทคัดย่อโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรคเป็นโครงการที่ทำให้คนไทยทุกคนมีหลัก ประกัน ในการเข้าถึงบริการสุขภาพตามสิทธิประโยชน์ต่างๆ โดยได้รับการป้องกัน มิให้ล้มละลายจากภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้บริการสุขภาพ กาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินผลด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ของโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค ในเขตอำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคามและเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ในเขตอำเภอนาเชือก จังหวัด มหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 410 คนแบ่งเป็นผู้ให้บริการที่ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10คนและผู้รับบริการจำนวน 400คน ได้มาโดยการคำนวณประชากร จากสูตรของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวม มี 2 แบบ ได้แก่แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน โดยแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 66 ข้อ ความเชื่อมั่นของแบบประเมิน 0.87 และการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ให้บริการ ได้ประเมินผลตามโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต มีความเหมาะสม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด (  $\bar{x} = 3.96$ ,  $s = 3.94$ ,  $\bar{x} = 3.95$ ,  $s = 3.96$ ) ตามลำดับ 2. ผู้ให้บริการ มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ด้านงบประมาณบุคลากรและเวชภัณฑ์ยังไม่เพียงพอ สถานบริการในอำเภอนาเชือกมีความพร้อมในการดำเนินตามโครงการ แต่ต้องพัฒนาระบบส่งต่อแลประชาชนอำเภอนาเชือกมีหลักประกันสุขภาพร้อยละ 91.61 แนวทางในการปรับปรุงโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ในเขตอำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม คือการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิในโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคให้ตรงกัน การจัดสรรงบประมาณให้รวดเร็ว เพียงพอควรพัฒนากำลังคนให้ตรงกับ สมรรถนะแลบริบทของพื้นที่ พัฒนาระบบส่งต่อผู้ป่วยรวมถึงการปรับปรุงการให้บริการ กิริยา มารยาทการต้อนรับจากเจ้าหน้าที่ ระยะเวลาในการบริการโดยเฉพาะ การตรวจ/การรอรับยา ซึ่งยังใช้เวลานานเพราะปัจจัยเหล่านี้ เป็นปัจจัยที่ประชาชนต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขมากที่สุด โดยสรุปโครงการนี้ดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นสมควรใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาต่อไป

สรัญกาญจนะ (2554:บทคัดย่อ) ได้วิจัยรูปแบบการพัฒนาครูอาชีพศึกษาเป็นนักวิจัยเพื่อสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทำแบบงาน ความรู้แบบการพัฒนาครูอาชีพศึกษาเป็นครูนักวิจัย และประเมินผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบว่า มีความเป็นไปได้ในระดับสูง ผู้เข้าอบรมพร้อมที่จะทำเป็นการวิจัย เค้าโครงการงานวิจัยทุกเรื่องมีคุณภาพสูง รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ได้รับการเผยแพร่ในวารสารและบทความ ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบระดับมากที่สุดและผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานความรู้แบบระดับมากที่สุด

มัทนา พนานิรมัยและคณะ (2543:บทคัดย่อ) ในการศึกษาวิจัยด้านคุณภาพของแรงงานอาชีพศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน แรงงานอาชีพศึกษามีความสามารถในการเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ที่จบประถมศึกษาและใกล้เคียงมัธยมศึกษาแต่ด้อยกว่าระดับอุดมศึกษา จุดอ่อนของแรงงานด้าน

อาชีวศึกษาคือ ทักษะด้านการเรียน ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์และที่อ่อนมากที่สุดคือ ความรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับข้อเสนอนี้ เพื่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาให้ดีขึ้นมีดังนี้ ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยมากขึ้นและ อาจารย์ผู้สอนควรสอนรายวิชาควบคู่กับการสอนคุณธรรมจริยธรรม สิ่งหลักที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ ความร่วมมือกัน ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ซึ่งเป็นหน่วยที่ต้องใช้บุคลากร ต้องมีการพัฒนาความร่วมมือให้มากขึ้นไป

เมธีคีน สมอ่อนจารย์ และคณะ (2556:บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สมรรถนะ 2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะ 3) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ เป็นรูปแบบที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความรับรองความเหมาะสมและรับการประเมินความเป็นไปได้จากผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับมาก และผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบการพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษามีความเหมาะสม และผู้อำนวยการสถานศึกษามีความเห็นว่า การทำรูปแบบการพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปใช้มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

วณิชย์ อ่อมศรี (2555:20) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูอาชีวศึกษาต้องการสร้างประสบการณ์ในสถานประกอบการพบว่า การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูอาชีวศึกษาต้องการสร้างประสบการณ์ในสถานประกอบการ แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1) การวางแผนและเตรียมการ 2) กระบวนการพัฒนาและฝึกอบรมเตรียมความพร้อม 3) กระบวนการสร้างประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการและขั้นตอนที่ 4) กระบวนการประเมินสมรรถนะที่เพิ่มขึ้นของครูและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

แคสเตตเตอร์ (Castetter, 1996:182) ได้ศึกษาและนำเสนอกระบวนการพัฒนาบุคลากรไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวินิจฉัยความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร 2) การวางแผนการพัฒนาบุคลากร 3) การดำเนินการตามแผนการพัฒนาบุคลากร 4) การประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

บิสซ็อบ (ค.ศ. 1979:172) ได้ศึกษาและนำเสนอกระบวนการการพัฒนาบุคลากรไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาว่าบุคลากรมีความต้องการอะไร 2) วิเคราะห์ความต้องการว่าโดยรวมสนใจอะไร 3) การพัฒนาโดยวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง 4) ความมีเหตุผลศึกษาโดยการทำวิจัยทดลอง ควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้โครงการดำเนินการต่อไปได้ด้วยดี 5) การส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดผลจำเป็นต้องหาบุคลากรที่เชี่ยวชาญเพื่อชี้แนะและให้การฝึกอบรม 6) การประเมินผลว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่โดยดำเนินการเป็นระยะและพิจารณาอย่างมีหลักเกณฑ์

ครอส.เค.พี (Cross, k.P. 1980:5-14) ความร่วมมือทางการศึกษา คือ วิธีที่ได้มาซึ่งความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนและสอดคล้องกับหลักสูตรในสถานศึกษา ลักษณะของการวางแผนความร่วมมือ คือ การทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ตรงกับความต้องการของอาชีพ เน้นการฝึกทักษะเรียนรู้จากประสบการณ์จริง รูปแบบการสอนที่ใช้วิธีนี้จะพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

อินดา แดงอ่อน (2553) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการใช้แหล่งเรียนรู้และสถานประกอบการเพื่อส่งเสริมทักษะ หลักความสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการศึกษาพบว่า 1) สภาพพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการใช้แหล่งเรียนรู้และสถานประกอบการของวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลาง ภาพรวมอยู่ในระดับกลาง 2) รูปแบบพฤติกรรมการสอนของครู มีขั้นตอนการพัฒนา 4 ขั้นตอน ได้แก่ สร้างความตระหนัก เสริมหลักการสอน สะท้อนสู่การปฏิบัติและร่วมวัดประเมินผลและเสริมแรง 3) ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการสอน หลังการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05 เช่นเดียวกับด้านทักษะหลักความสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียน ความพึงพอใจของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ สอดคล้องและเน้นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการใช้แหล่งเรียนรู้สถานประกอบการหรือส่งเสริมทักษะหลักตามสมรรถนะวิชาชีพผู้เรียน

พิทยา ชินะจิตพันธ์ุ (2554:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างอุตสาหกรรมของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้นำรูปแบบที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปทดลองใช้ในสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานประกอบการ ครู ครูฝึกและนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย ชุดฝึกอบรม 6 หน่วย และส่วนสนับสนุน 3 องค์ประกอบ คือ 1.ศูนย์เครือข่ายทวิภาคี 2.ศูนย์ฝึกอบรม 3.ศูนย์บริการ เมื่อนำชุดฝึกอบรมไปใช้ในการอบรม ผลสัมฤทธิ์ของแบบทดสอบแสดงให้เห็นว่า ชุดฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ ครูและครูฝึกมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในระดับพึงพอใจมากและเมื่อนำไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งกำหนดเป็นอาชีวศึกษานำร่องปรากฏผลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานประกอบการหรือผู้ควบคุมการฝึกอาชีพ ครู ครูฝึกและนักศึกษาฝึกอาชีพ ต่างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

สรุปจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการประเมินโครงการวิธีการโดยใช้รูปแบบ Cipp-modle เป็นที่นิยมมากในการประเมินโครงการเพื่อให้ทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของโครงการเพื่อประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาและแก้ไขปรับปรุงโครงการ ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังไม่พบว่าผู้ใดทำการวิจัย การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยผ่านเครือข่ายสมาคมและชมรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ริเริ่มทำการวิจัย โดยนำการพัฒนาครูผู้สอนวิชาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะ เป็นแนวทางและการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าจะเกิดประโยชน์สำหรับผู้สนใจ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูผู้สอนสาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะโดยเครือข่ายสมาคมชมรมวิชาชีพและสถานประกอบการต่อไป